

Resumé af forårstrækket ved Hyllekrog 2016

Tekst og fotos: Preben Berg

Lille Skrigeørn 3K, Hyllekrog 14. maj 2016

Vintervejr var der ikke meget af i år, da frost, sne og is var indskrænket til perioden ca. 29/12 og kun frem til 23/1. Herefter et par dage med tåge efterfulgt af nærmest forårsvejr allerede fra den 25/1 (op til +5 gr.). Selvom den efterfølgende periode frem til 10/2 var meget mild, var den mest præget af regn og kraftig blæst, hvorfor der først blev startet op med trækobservationerne på denne dato. Der har således i denne tidlige periode nok alligevel i alt passeret et par tusinde fugle af de tidlige arter, især andefugle (f.eks. Ederfugl og Sortand).

Nu er det blevet til det 9. år, at forårstrækket ved Hyllekrog er blevet dækket og dækningen fortsatte til den 8/6 (i alt 119 obsdage). Der blev bogførte i alt 734.924 trækkende fugle, heraf som vanligt flere rekorder for området. Den mest iøjnefaldende blev 16.329 storspover med hele 12.557 på en enkelt dag! Træktallene fordelt på dage og artstotaler fremgår som vanligt af rundsendte regneark.

Vi deltog også for første gang i Tårnenes dag, hvor vi på landsplan kom ind på en delt 4. plads med i alt 86 arter (+ 7 arter efter arrangementsafslutning til 13.00 = 93 arter denne dag). Bedste art var dagens store overraskelse: Pomeransfugl.

Observatørerne har dette forår været Preben Berg med assistance af især Gunnar B. Pedersen, Ralph Qwinten, René Christensen, Claus Mortensen, Ole Friis Larsen, Flemming Olsen og Palle Sørensen.

Mange pibesvaner, dværggæs og bramgæs

Lommerne klarede sig en anelse bedre i år med i alt 1478 Rødstrubede og 414 Sortstrubede, men stadig henholdsvis 18,4% og 20,7% under gennemsnittet. Hos de røde blev største dag 7/4 243 og 14/4 172 samt for de sorte blev det dog kun til 29/4 35 og 30/4 33 trk.

Antallet af Toppet lappedykker lå i år også meget lavt med kun 127 trk., mens det gik lidt bedre for Gråstrubet lappedykker (467), men dog kun i kraft af disse 2 gode dage: 9/4 110 og 14/4 226 (næsthøjeste tal fra lok). Med andre ord næsten trefjerdedele af sæsontotalen på 2 dage. Nordisk Lappedykker sås med i alt 10 trk.+ 1 rst. i tiden 26/2 – 13/4, hvilket netop er hidtil højeste træktotal, men samlet set ikke bedste år når både træk og rast sammentælles. Flest fugle sås 9/4 med 4 trk. Igen i år sås mange suler for stedet: 26/2 – 3/6 i alt 9 fugle. Det blev hidtil bedste år for Pibesvane med 339 trk. i tiden 8-24/3 med flest 17/3 80 og 21/3 78. Dens gulnæbbede fætter kom op på de sædvanlige beskedne antal (196) og her flest 7/3 89.

Pibesvaner, Hyllekrog 23. marts 2016

Sædgås sås med totalt 226 fugle (heraf 83 Tundrasædgæs) og alle i februar, mens Blisgås endte på meget gennemsnitlige 1540 ex. med største trækdage 17/3 422 og 24/3 267. Vi havde fint besøg af Dværgås (dog svenske udsætningsfugle) to gange i form af flokken eller en del af flokken fra Roden Fed, da 13/3 og 26/3 kom hele 22 i flok forbi for en kort bemærkning. Med til historien hører at 2 af fuglene er påført satellitsender samt yderligere en med datalogger. På www.blessgans.de kan man se at mindst en af fuglene (sikkert flere!) formentlig passerede over hyllekrogområdet sent om eftermiddagen den 8/3 fra sit vinterkvarter syd for Rotterdam på vej til sit nyopdagede "stopover site" på Roden Fed (op til 32 ex. her 8/3-14/4). I alt 1072 Grågæs tøffede forbi igennem hele perioden hvoraf de 651 på fældningstrækket i maj-juni.

Bramgås satte igen ny rekord, hvilket nok heller ikke bliver den sidste med hele 304.595 trk. Det største mylder foregik på disse 4 dage i rap: 14/5 42.570, 15/5 34.700, 16/5 86.500 og 17/5 118.600 (rekord)! Knortegås holdt sig på gennemsnitlige 25.397 trk., hvor flest trak forbi 17/5 6410, 18/5 4509 og 25/5 5010.

Bramgæs, Hyllekrog 4. maj 2016

Hele 282.370 fugle sås i løbet af blot 4 dage midt i maj. Arten har nu overhalet Ederfugl, som den talrigeste trækkende art ved Hyllekrog.

En blandet forestilling af ænderne

En noget blandet forestilling med ænderne dette forår på godt og ondt. Pibeand klarede sig rimeligt med både hidtil 3. højeste total (3782) samt dagstotal: 25/3 1334 heraf 1034 på en enkelt time. Knarand (124) og Krikand (2049) havde begge næstbedste forår, hvor Knarand som så ofte før kunne byde på flest i den aller sidste del af perioden: 1/6 26 Ø. Derimod lå Krikand meget mere spredt med i alt 7 tal på over 100 (22/3-18/4) og her flest henh. 220 og 267 på disse to yderdatoer. I forhold til gennemsnittet klarede Spidsand (603) sig dog bedst af svømmeænderne (+50,4%), men stadig kun 3. bedste forår. Flest sås 27/3 81 og 28/3 91. Skeand (398) var under middel med flest fugle 26/4 74.

Stadig meget få bjergænder (398), hvilke denne gang lå 57,6% under gennemsnittet. Bedste dag faldt dog tidsmæssigt på meget normal vis: 26/4 134. Ederfuglene (225.317) er enten i dyb krise da et gevaldigt drop i antallet i størrelsesordenen 70.000 fra det ene år til det andet, som endda yderligere skal ses i lyset af et drop på 50.000 året før (!); eller også er de begyndt at overvintre i større stil inde i den østlige del af Østersøen? I år således 28,8% under gennemsnittet. De bedste dage var ligeledes iøjnefaldende lave: 23/3 12.050, 26/3 12.650 og 29/3 15.500. Desuden må arten se sig overhalet af Bramgås, som den almindeligste trækkende fugl ved Hyllekrog om foråret. Kønsbestemmelsesprojektet på direkte trækkende Ederfugle fortsætter på 4. år, hvor hunprocenten stadig siver nedad. I alt 62.601 blev denne gang kønsbestemt (58.681-70.150 i 2013-2015) og antallet af hunner blev udregnet pr. dag, hvorefter den endelige hunprocent for hele foråret endte på 31,7 (32,2 i 2015, 33,1 i 2014 og 33,9 i 2013). Antal fugle efter afsluttet obstid blev denne gang skønnet til ca. 22.000. Samlede træktotaller: 2016: 246-247.000; 2015: 321-322.000; 2014: 370-372.000; 2013: 380-385.000 og 2010+2012: omkring 410.000 (se DOFT 2014-3). Igen i år temmelig få fugle i maj og juni måned (4235) imod tidligere normalt ca. 9000 i denne periode.

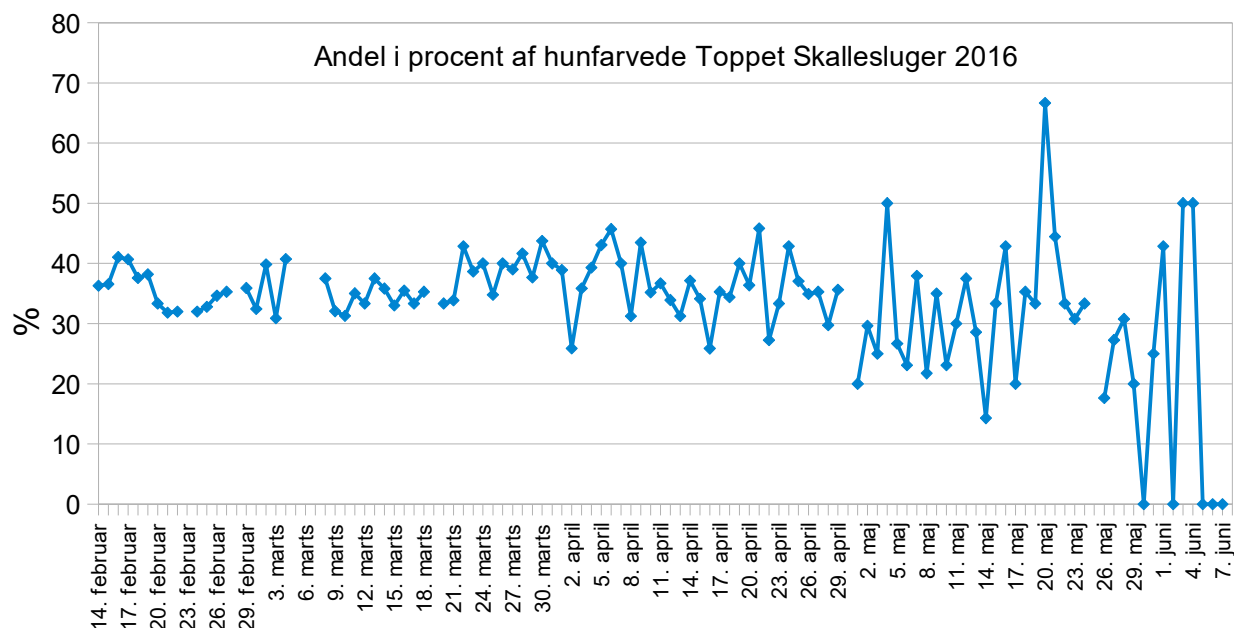

Fig. 1. Andelen af hunfarvede i procent af direkte trækkende Toppet Skallesluger i foråret 2016. Enkelte ikke optalte dage (især i starten af perioden) samt dage helt uden fugle (især sidst i perioden) er ikke angivet. I lighed med Ederfugl så forekommer der større udsving i den daglige hunprocent i den sidste halvdel af forårsperioden hvor der kun er få fugle. Samlet andel af hunfarvede fugle: 35,4 %.

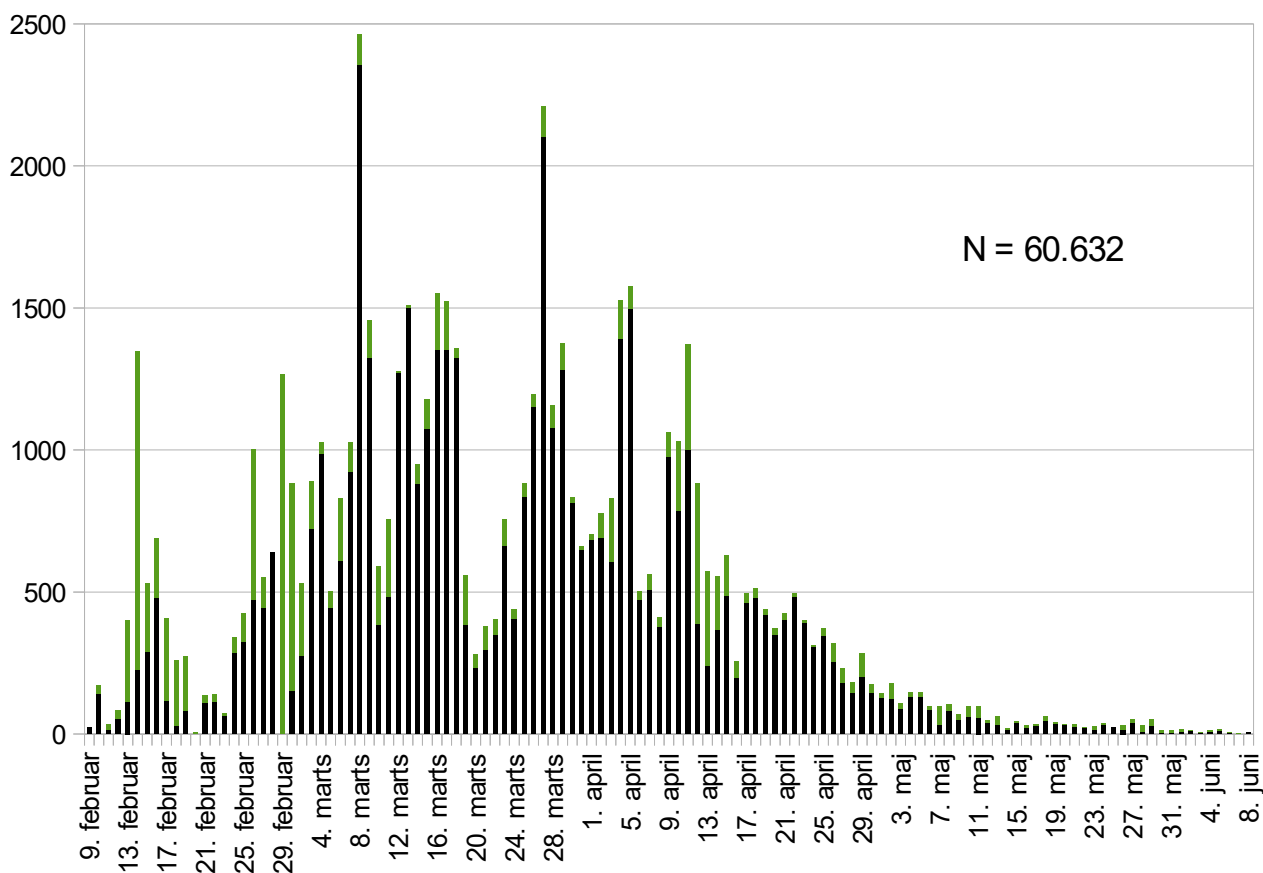

Fig. 2: Tidsmæssig fordeling af trækkende Toppet Skallesluger ved Hyllekrog i årene 2010-2016. Grøn søjle er fugle set i 2016, mens sort søjle angiver fugle set i årene 2010-2015.

Det blev til hidtil ringeste år for Havlit (742) med hele 55,2% under gennemsnittet! Største dag faldt igen i år tidligt med 1/3 178 trk. Derimod er Sortand (84.632) stadig rigtig godt kørende med 20 dage med over 1000 trk. (11/2 – 15/4) og her flest 25/2 5065, 21/3 9860 og 22/3 7000. Det gik også fint for Fløjlsand (598), som havde næstbedste forår, men her er de største trækdage temmelig beskedne (max.14/2 34) p.g.a. et meget udstruktet træk igennem hele foråret. De næste 4. arter havde ligeledes deres næstbedste forår for lokaliteten, således både for Hvinand (492), Lille Skallesluger (38), Toppet Skallesluger (12.146) og Stor Skallesluger (271). Toppet Skallesluger havde desuden et meget bemærkelsesværdigt tidligt træk i år, hvor de største dage allerede lå med 14/2 1121, 26/2 530, 29/2 1265 og 1/3 732. Dog sås stadig en klar top i april måned: 10-15/4 i alt 1772 fugle og her flest 12/4 495. Antal trækkede fugle efter endt obstid blev ud fra opgjorte halvtimetotaler og lignende dage skønnet til ca. 1450. Som et forsøg blev direkte trækkede toppede skalleslugere i lighed med Ederfugl også kønsbestemt dette forår. I alt 7334 fugle ud af totalt 12.146 trækkende (60,4 %) blev bestemt og andelen af hunfarvede fugle endte på 35,4 %.

Hedehøg han, Saksfjed Inddæmning 3. maj 2016

Kun Steppehøg gav den gas

En virkelig ringe total blev det til for Hvepsevåge (sølle 89) hvorimod over gennemsnittet for de følgende 5 arter: Sort Glente (8), Rød glente (86) – her en beskeden rekord med 3 fugle, Havørn (26), Rørhøg (121) og Blå Kærhøg (24). Iøjnefaldende godt gik det med Steppehøg med hele 10 fugle fordelt på i alt 7 trk. og 3 rst. jævnt fordelt på 8 dage i tiden 17/4 – 16/5. Ingen trækkende hedehøge sås i år, men trods alt 3 rst. (2-28/5). Godt under middel var Spurvehøg (304), mens lidt bedre for Musvåge (1057), som trods alt var bedste total i de sidste 4 år. Ikke de store armbevægelser for Fiskeørn (28), mens Tårnfalk (44) lå på et meget gennemsnitligt antal; Dværgfalk (30) hev igen i år en beskeden ny rekord i land, Lærkefalk (8) - hvilket vil sige tangering af hidtil bedste, mens Vandrefalk (12) holdt sig et pænt stykke over gennemsnittet.

Når det kommer til de største dagstotaler for de almindeligste arter kan der nævnes: Rød Glente 17/3 11 og 23/3 13, Havørn dog kun nævneværdige rasttal: 24/4 10 og 26/5 11; Rørhøg 13/5 19, Musvåge 23/3 415, Fiskeørn 31/3 7, Tårnfalk 13/5 8 og Dværgfalk 13/5 3 + 14/5 4.

Det gik meget fint med Trane (3180) dette forår med flest 17/3 1936 og 24/3 470. Tallet fra den 17/3 er en solid ny rekord for vores område. Det blev formentlig også til en anden slags rekord, nemlig VESTENVINDSREKORD I DK, hvilket nok hører til de mere pudsige af slagsen! Fuglene kommer således ikke fra Rügen, men tilsyneladende via den store rasteplads Diepholz Moorniederung, som ligger syd for Bremen i det vestlige Tyskland. Her blev der bl.a. talt 12/3 2016 26.412 rst. (max. er her om efteråret med 104.167 den 2/11 2014).

Storspover, Hyllekrog 14. april 2016

En enorm stor trækdag af arten den 14/4 med hele 12.557 trk.!

Stort flop af de arktiske vadere mens storspoverne viste muskler

Det blev til et kæmpe flop med hensyn til de arktiske vadefugle i maj/juni. Således sås der blot af Strandhjejle (50 – ellers 950 i gennemsnit!), Islandske Ryle (sølle 322 – og stik modsat sidste års gigantår med 45.239!) samt Lille Kobbersnepe (1710 – ellers 10.190 i snit og desuden første år overhovedet under 5000). De største dage for de 3 arter faldt ellers planmæssigt henholdsvis: 27/5 41, 1/6 320 og 27/5 1151.

Småspove (60) er kun halvdelen af det normale og desuden næstdårligste år siden 2008.

Totalt anderledes gik det med Storspove (**16.329!**) med en gigantdag den 14/4 med hele **12.557** trk. (!!!). Fænomenalt mange sås især kl. 19.50-20.15 med ca. 4500 på 25 min. (og 7465 19.50-21.00), hvoraf rigtig mange kom spektakulært godt lavt forbi obspladsen!

Øvrige træktaal lå på et mere normalt niveau med flest 6/4 615 og 13/4 757.

Rekordmange Kjøver og Sortterner

Det gik rekordgodt med Almindelig Kjøve (132), hvoraf 8/4 10 og 14/4 hele **40** (!). Sidstnævnte er en fordobling af hidtil højeste notering (11/4 2012 20) og kun 5. gang med mere end 10 fugle på en dag.

Igen i år holdt Dværgmåge (6003) noget lav profil og de 2 bedste dage faldt på nøjagtigt de samme 2 dage som sidste år: 29/4 1247 og 30/4 961.

Splitterne (290) endte på stort det samme som sidste år og her passerede flest i dagene 13-15/4 med i alt 76 fugle. Af Fjordterne (2670) sås der næsten halvt så mange som sidste år, men stadig 3. bedste forår. De bedste dage blev 3/5 366 og 15/5 309. I juni sås der stadig en hel del fugle (388) bla. 5/6 150 og 6/6 85.

Havterne (5964) havde klart næstbedste forår, hvor det første store rykind skete 14/4 med 212 fugle. Hovedrykket faldt så i dagene 26/4 – 3/5 (5316 ex.), hvor flest 28/4 653, 29/4 629, 30/4 1318 og 2/5 1888. Rekorden hedder stadig 2465 fra 25/4 2008.

Dværgterne (118) kom atter tilbage på sporet efter hidtil dårligste år i 2015 (40). Dog var fuglene tilsyneladende noget forsinket i år, da de første fugle først blev set den 22/4 (2 rst.) Trækket ligeledes forskud med kun 5 i april, hovedryk 2-13/5 (84) og resten så 25/5 – 7/6 (29). De bedste dage blev 2/5 20 og 7/5 21 trk.

Efter blot 15 fugle i 2015 tog Sortterne (561) gevaldigt revanche med et rekordstort antal 30/4 – 6/6, flest 7/5 137, 8/5 92 og 11/5 68 i det sommerlige vejr med østenvind (stik modsat den kølige periode i det samme tidsrum i 2015).

Det mest interessante for alkefuglene i denne omgang var nok at Alk overhalede Lomvie for første gang siden tællingerne startede i 2008: Lomvie (35), Alk (41), Alk/Lomvie (19) og Tejst (3).

Turteldue, Saksfjed Inddæmning 2. juni 2016

Meget tyndt med trækkende småfugle

Overhovedet ingen småfuglearter springer positivt i øjnene, da som oftest meget små antal

på direkte træk. Et rasttal af Huldue kan dog nævnes 6/3 116 rst., som sikkert er vinterflokkene fra Bjernæs Husby (her op til 170) på udflugt.

Vendehals, Saksfjed Inddæmning 3. maj 2016

Skkestork, Lille Skrigeørn og Pomeransfugl

Af øvrige subhits og andre fåtallige arter kan nævnes (inkl. rastende fugle i området): Sule i alt 9 fugle i tiden 24/2–3/6, Rørdrum 24/4+5/5 1 sy., Sølvhejre mindst 7 fugle: 15/4 2 rst, 3/5 2 trk. Ø og 7-12/5 1-3 rst., Hvid Stork 1/5 1 trk. og 25/5 2 OF, Skkestork 10/6 1 fu., Dværgegås 13+26/3 22 OF, Hedehøg 2-28/5 i alt 3 rst., Duehøg 25/4 1 2K rst., Lille Skrigeørn 14/5 1 3K trk., Vagtel 26/5 1 rst., Pomeransfugl 7/5 1 trk., Krumnæbbet Ryle 28-29/5 1 rst., Stor Kobbersneppe 2/4 4 tiltrk., Sorthovedet Måge 4/4 2 ad. trk. + 29/5 1 2K OF, Ride 8/4 1 2K og 10/5 1 2K trk., Rovterne 13/4 1 og 11/5 2 trk., Turteldue 2/6 1 rst., Mosehornugle 8/1 – 15/3 hyppige obs af 1-2 samt 30/4 1 rst., Vendehals 3/5 1 sy., Sortstrubet Bynkefugl 2 ynglepar, Ringdrossel 16/4 1 rst., Savisanger 21/5 1 sy., Skovsanger 10/5 1 og 23/6 1 sy., Rødtoppet Fuglekonge 30/3–27/5 i alt 11 obsdage af mindst 13 fugle, flest 2/4 6 rst., Pirol 21/5 – 4/6 i alt 1 trk. + 3 rst., Gulirisk 3/4–29/5 i alt 2 trk. + mindst 11 rst., Karmindompap igen i år blot 29/5 2 rst. og Lapværling 1/4 1 trk.